
9 juli 2019

Documentnummer: 2019-049286, PPM

Dossiernummer : K1261

Voordracht van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten van Groningen ter vaststelling van het Startdocument Regionale Energie Strategie Groningen.

1. Samenvatting

Op 28 juni 2019 is het nationale klimaatakkoord gepresenteerd. Veel van de afspraken uit het klimaatakkoord moeten in de regio worden waargemaakt. Een historische uitdaging die een nieuwe manier van samenwerken vraagt voor met name provincies, gemeenten, waterschappen, bedrijven, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en inwoners. Om de landelijke afspraken te vertalen in passende maatregelen voor de regio is afgesproken gezamenlijk te gaan werken aan Regionale Energiestrategieën (RES). De nationale klimaatdoelstellingen voor de gebouwde omgeving en elektriciteit zijn het uitgangspunt van een RES.

Deze voordracht vormt de start van het proces om te komen tot een RES Groningen. Met het vaststellen van het startdocument RES geeft u invulling aan uw kaderstellende rol. De provincie committeert zich aan de opgave om tot een gezamenlijke regionale strategie te komen voor duurzame opwekking van elektriciteit en de regionale structuur warmte. De uitwerking hiervan volgt in de concept-RES en vervolgens in een definitieve RES.

Zoals in het startdocument is opgenomen, sluit de Groningse aanpak voor de RES aan bij de doestellingen van het Klimaatakkoord. Aanvullend is een aantal inhoudelijke uitgangspunten geformuleerd.

De energietransitie en de keuzes daarin beschouwen wij niet uitsluitend vanuit financieel perspectief (economische businesscase), maar is voor ons een integrale maatschappelijke afweging (maatschappelijke businesscase). Daarbij hanteren wij de volgende inhoudelijke uitgangspunten:

- Wij redeneren vanuit het regionale perspectief en helpen elkaar, met als resultaat een strategie die in de hele regio op zoveel mogelijk draagvlak kan rekenen.
- Wij gaan voldoen aan de opgave door een realistisch bod, met draagvlak en kwaliteit; oftewel, met projecten die passen bij het Groninger landschap en bevolking, inclusief een goede ruimtelijke ordening van deze projecten.
- Wij zetten in op bijkomende kansen voor werkgelegenheid.
- De Groningen RES wordt gedragen door de direct betrokkenen en zet in op lokaal eigenaarschap, draagvlak en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

2. Doel en wettelijke grondslag

Om de landelijke afspraken uit het te sluiten klimaatakkoord te vertalen in passende maatregelen voor de regio is in het Interbestuurlijke Programma (IBP) afgesproken gezamenlijk te gaan werken aan een RES. Wij hebben u over het IBP op 14 februari 2018 per brief (kenmerk 2018-011.040/7/V4) geïnformeerd. Met het vaststellen van het Startdocument geven de gemeenteraden, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen in Groningen opdracht aan hun colleges en dagelijks besturen om gezamenlijk een RES Groningen te maken.

3. Procesbeschrijving en planning

Intentieverklaring Groninger RES

Op 24 januari 2019 hebben de twaalf Groninger gemeenten, de twee waterschappen en de provincie Groningen de intentie uitgesproken om de provincie Groningen geografisch te beschouwen als één RES-regio en hiervoor een startdocument op te stellen. U bent hierover geïnformeerd per brief (kenmerk 2019-002269/4/A.12).

Startdocument RES Groningen

Conform eerdere toezegging wordt dit startdocument ter vaststelling aangeboden aan de betreffende gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van beide waterschappen. Het startdocument is opgesteld door de 15 betrokken overheden, na advisering van en in overleg met betrokken stakeholders (VNO-NCW, LTO Noord, Natuur- en Milieufederatie, Nationaal programma Groningen, New Energy Coalition, Groninger Energiekoepel, Enexis, Waterbedrijf Groningen, Tennet, GasTerra, Gasunie en Groninger woningbouwcorporaties).

Het is belangrijk te realiseren dat de provincie Groningen één van de 15 (gelijkwaardige) regionale overheidspartners is in dit RES traject. Aangezien het startdocument ter vaststelling wordt aangeboden aan twaalf gemeenteraden, Provinciale Staten en twee Algemeen Besturen van Waterschappen zijn eensluidende besluiten nodig. Wensen en bedenkingen kunnen per moties worden meegenomen in het verdere proces.

Concept RES

Uiterlijk juni 2020 levert de RES Regio Groningen een concept-RES op. Hierin is het voorstel opgenomen voor de Groninger bijdrage aan de nationale doelstelling. De nationale doelstelling is de productie van 35 TWh hernieuwbare elektriciteit uit grootschalige zon en wind op land in 2030. De concept RES wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Gemeenteraden, algemene besturen en Provinciale Staten.

De concept-RES wordt aangeboden aan Nationaal Programma RES. Het Planbureau voor de leefomgeving (PBL) zal de kwantitatieve inzet voor de nationale opgave doorrekenen, en het Nationaal Programma RES zal een kwalitatieve beoordeling geven omtrent besluitvormingsproces, participatie, planning en de toegepaste ruimtelijke ordende principes (zoals de afstemming met andere belangen en het benutten van meekoppelkansen).

Als de concept-bijdragen van de inmiddels 30 gevormde RES-regio's niet optellen tot de nationale doelstelling, vindt er een verdeling van de restopgave plaats over de RES-regio's. De koepels van de decentrale overheden werken hiervoor aan een verdelingssystematiek. Voor elke regio, dus ook Groningen, kan dat leiden tot een extra opgave, maar dat is nu nog niet te zeggen.

Definitieve RES

Het streven is erop gericht om in maart 2021 een RES 1.0 klaar te hebben, waarbij de terugkoppeling omtrent de waardering van de concept-RES ter harte is genomen. Wij leggen de RES 1.0 ter vaststelling aan uw Staten voor. Vervolgens wordt de RES 1.0 opnieuw kwantitatief en kwalitatief gewaardeerd. De RES 1.0 wordt na vaststelling vertaald in de ruimtelijke plannen van de provincie en de gemeenten. De RES wordt vervolgens periodiek (tweejaarlijks) herijkt.

4. Begroting

Voor het maken van de RES zijn middelen nodig. Via het Nationaal Programma RES wordt voor 2019-2021 jaarlijks € 12 miljoen ter beschikking gesteld voor ondersteuning, kennisvergaring etc van de RES-regio's en het Nationaal Programma. Voor de RES regio Groningen komt dit neer op circa € 450.000, gedurende drie jaar. De gemeente Groningen beheert deze rijksbijdrage, die beschikbaar komen na de ondertekening van het klimaatakkoord. Uitgangspunt is dat de betrokken partijen het maken van de RES willen financieren met de bijdrage die het Rijk beschikbaar stelt. De RES Groningen vraagt personele capaciteit van alle betrokkenen.

5. Inspraak/participatie

Bij het startdocument is geen sprake van een formele inspraakprocedure. Uiteraard is het startdocument opgesteld door de 15 betrokken overheden, na advisering van en in overleg met de betrokken stakeholders. Bij het opstellen van de RES zelf is participatie van zeer groot belang. Zie hiervoor het startdocument.

6. Nadere toelichting

Om de opwarming van de aarde te beteugelen zijn drastische maatregelen nodig. Op 28 juni 2019 is het nationale klimaatakkoord gepresenteerd. Dit klimaatakkoord wordt in een separate voordracht aan u voorgelegd.

Veel van de afspraken uit het klimaatakkoord moeten in de regio worden waargemaakt. Een historische uitdaging die een nieuwe manier van samenwerken vraagt voor met name provincies, gemeenten, waterschappen, bedrijven, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en inwoners. Om de landelijke afspraken te vertalen in passende maatregelen voor de regio is afgesproken

gezamenlijk te gaan werken aan Regionale Energiestrategieën (RES). De nationale klimaatdoelstellingen voor de gebouwde omgeving en elektriciteit zijn het uitgangspunt van een RES.

Op 24 januari 2019 hebben de twaalf Groninger gemeenten, de twee waterschappen en de provincie Groningen reeds de intentie uitgesproken om de provincie Groningen geografisch te beschouwen als één RES-regio en hiervoor een startdocument op te stellen. Conform eerdere toezegging wordt dit startdocument ter vaststelling aangeboden aan de betreffende gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van beide waterschappen.

Het Nationaal Programma RES ondersteunt de regio's bij het maken van de RES'en. Denk aan kennis ontwikkelen en delen, procesondersteuning (bij besluitvorming, participatie e.d.), data ondersteuning (analyses, rekenmethodieken etc.), een lerende community, een expert pool en accounthouders. Binnen het NP werken Unie van Waterschappen, IPO, VNG en het Rijk samen.

Het startdocument RES Groningen heeft als doel om de kaders en proces vast te leggen. Deze voordracht vormt de start van het proces om te komen tot een Groninger RES. Met het vaststellen van het startdocument RES geeft u invulling aan uw kaderstellende rol. De uitwerking hiervan volgt in de concept RES en vervolgens in een definitieve RES.

Zoals in het startdocument is opgenomen, sluit de Groningse aanpak voor de RES aan bij de doestellingen van het Klimaatakkoord en gebruikt het startdocument de leidraad van het Nationaal Programma RES. Aanvullend is een aantal inhoudelijke uitgangspunten geformuleerd.

De energietransitie en de keuzes daarin beschouwen wij niet uitsluitend vanuit financieel perspectief (economische businesscase), maar is voor ons een integrale maatschappelijke afweging (maatschappelijke businesscase). Daarbij hanteren wij de volgende inhoudelijke uitgangspunten:

- Wij redeneren vanuit het regionale perspectief en helpen elkaar, met als resultaat een strategie die in de hele regio op zoveel mogelijk draagvlak kan rekenen.
- Wij gaan voldoen aan de opgave door een realistisch bod, met draagvlak en kwaliteit; oftewel, met projecten die passen bij het Groninger landschap en bevolking, inclusief een goede ruimtelijke ordening van deze projecten.
- Wij zetten in op bijkomende kansen voor werkgelegenheid.
- De Groningen RES wordt gedragen door de direct betrokkenen en zet in op lokaal eigenaarschap, draagvlak en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

De RES zal inzicht verschaffen in de regionale energievraag, energie bespaar- en opwek mogelijkheden en de infrastructuur voor warmte en elektriciteit. De strategie moet minimaal antwoord geven op de vraag hoe en in welk tempo wij de verduurzaming van de gebouwde omgeving willen gaan realiseren en hoe wij als regio duurzame energie op land willen gaan realiseren.

7. Voorstel

Wij stellen u voor het in ontwerp bij deze voordracht gevoegde besluit vast te stellen.

Groningen, 9 juli 2019.

Gedeputeerde Staten van Groningen:

F.J. Paas , voorzitter.

H. Schrikkema , locosecretaris.

Behandeld door : N. Gerritsen
Telefoonnummer : 050-316 4026
e-mail : n.gerritsen@provinciegroningen.nl

Bijlagen bij de voordracht

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Startdocument Regionale Energie Strategie Groningen	<i>Startdocument</i>

Nr.

Provinciale Staten van Groningen:

Gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 9 juli 2019, nr. 2019-049286, PPM;

Gelet op

- het Interbestuurlijk programma (IBP) waarin de regionale overheden hebben afgesproken gezamenlijk te gaan werken aan Regionale Energiestrategieën (RES);
- de intentieverklaring van 24 januari jl. om de provincie Groningen geografisch te zien als één RES regio en hiervoor, samen met de twaalf gemeenten, de provincie en de twee waterschappen een startdocument op te stellen; en
- het klimaatakkoord waarin afgesproken wordt ons in te spannen om de afspraken uit te voeren en daarmee de afgesproken doelstellingen en maatregelen binnen de in het klimaatakkoord opgenomen uitvoeringskaders te realiseren.

Besluiten:

1. Het startdocument RES Groningen vast te stellen, waarin afgesproken wordt met diverse partners tot een gezamenlijke regionale strategie te komen voor duurzame opwekking van elektriciteit en de regionale structuur warmte.
2. Het startdocument als basis te laten dienen voor dit verdere proces waarbij de focus ligt op de volgende inhoudelijke uitgangspunten:
 - a) Wij redeneren vanuit het regionale perspectief en helpen elkaar, met als resultaat een strategie die in de hele regio op zoveel mogelijk draagvlak kan rekenen.
 - b) Wij gaan voldoen aan de opgave door een realistisch bod, met draagvlak en kwaliteit; oftewel, met projecten die passen bij het Groninger landschap en bevolking, inclusief een goede ruimtelijke ordening van deze projecten.
 - c) Wij zetten in op bijkomende kansen voor werkgelegenheid.
 - d) De Groningen RES wordt gedragen door de direct betrokkenen en zet in op lokaal eigenaarschap, draagvlak en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.
3. De proceskosten voor de RES Groningen te dekken uit de bijdrage die daarvoor uit het National Programma RES ter beschikking worden gesteld.

Het startdocument RES Groningen is als bijlage met kenmerk 2019-061455 bij dit besluit opgenomen.

Groningen,

Provinciale Staten voornoemd:

, voorzitter.

, griffier.

Bijlagen bij het besluit

Nr.	Titel	Soort bijlage
1	Startdocument RES Groningen	Startdocument